

Goede mondhygiëne leidt tot minder sterfgevallen bij kwetsbare ouderen

Gerodontologie

Uit een literatuuronderzoek in het tijdschrift *Journal of the American Geriatric Society* blijkt dat een goede mondhygiëne bij kwetsbare ouderen 1 op de 10 sterfgevallen als gevolg van longontsteking kan voorkomen. In het onderzoek werden 15 publicaties opgenomen; 5 daarvan waren gerandomiseerde onderzoeken met een controlegroep. De wetenschappelijke onderbouwing maakt nog eens duidelijk dat een goede mondhygiëne essentieel is bij de preventie van longontsteking voor deze groep ouderen.

Abstract

The objective of this study was to investigate the preventive effect of oral hygiene on pneumonia and respiratory tract infection, focusing on elderly people in hospitals and nursing homes, by systematically reviewing effect estimates and methodological quality of randomized controlled trials (RCTs) and to provide an overview of additional clinical studies in this area. Literature searches were conducted in the Medline database, the Cochrane library databases, and by hand-searching reference lists. Included publications were analyzed for intervention (or topic) studied, main conclusions, strength of evidence, and study design. RCTs were further analyzed for effect magnitudes and methodological details. Absolute risk reductions (ARRs) and numbers needed to treat (NNTs) were calculated. Fifteen publications fulfilled the inclusion criteria. There was a wide variation in the design and quality of the studies included. The RCTs revealed positive preventive effects of oral hygiene on pneumonia and respiratory tract infection in hospitalized elderly people and elderly nursing home residents, with ARR from 6.6% to 11.7% and NNTs from 8.6 to 15.3 individuals. The non-RCT studies contributed to inconclusive evidence on the association and correlation between oral hygiene and pneumonia or respiratory tract infection in elderly people. Mechanical oral hygiene has a preventive effect on mortality from pneumonia, and non-fatal pneumonia in hospitalized elderly people and elderly nursing home residents. Approximately 1 in 10 cases of death from pneumonia in elderly nursing home residents may be prevented by improving oral hygiene. Future research in this area should be focused on high-quality RCTs with appropriate sample size calculations.

Bron

- Sjögren P, Nilsson E, Forsell M, Johansson O, Hoogstraate J. A systematic review of the preventive effect of oral hygiene on pneumonia and respiratory tract infection in elderly people in hospitals and nursing homes: effect estimates and methodological

De volgende uitgave

van het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* verschijnt 12 september 2009 met ondermeer:

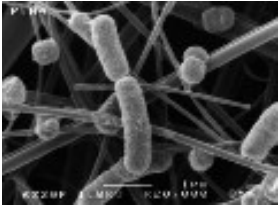
- Redactioneel artikel.
- Luchtvaartprincipes voor patiëntveiligheid.
- Orthodontiepatiënt net zo goed af met handtandenborstel.
- Ultrasonische wortelpuntpreparatie bij een chirurgische apicale endodontische behandeling.
- Werksituatie en toekomstplannen van recent afgestudeerde tandartsen.
- Buikpijn en rectaal bloedverlies.
- Behandeling van mondbrandklachten.
- Mondspoelmiddelen zijn weggegooid geld.
- Heroïnegebruik en mondgezondheid.
- Kwaliteit van zorg: nieuwe ideeën van de overheid.
- Excerpta odontologica. Boekbesprekingen.
- Kennistoets en agenda.

Agenda uitgelicht

Congres endodontologie

- [informatie](#)

Orale bacteriën geassocieerd met reumatoïde artritis

Parodontologie

Klinisch onderzoek naar reumatoïde artritis (RA) en parodontitis hebben aangetoond dat er een significant verband is tussen beide aandoeningen. Mensen met actieve RA hebben vaker parodontitis dan gezonde mensen. Zowel in het serum als in de synoviale vloeistof van RA-patiënten worden hoge concentraties anaerobe bacteriële antilichamen gevonden. Ook zijn *Porphyromonas gingivalis*, *Tannerella forsythensis*, en *Prevotella intermedia* in de synoviale vloeistof bij RA-patiënten geïdentificeerd. Antibiotica die worden gebruikt bij de bestrijding van anaerobe bacteriën blijken ook effectief te zijn in gevallen van reumatoïde artritis.

Abstract

The purpose of this review is to evaluate the association between rheumatoid arthritis (RA) and periodontopathic bacteria. Clinical studies of RA and periodontal disease have provided evidence for a significant association between the 2 disorders. Patients with long-standing active RA have a substantially increased frequency of periodontal disease compared with that among healthy subjects. High levels of oral anaerobic bacterial antibodies have been found in the serum and synovial fluid of RA patients. *Porphyromonas gingivalis*, *Tannerella forsythensis*, and *Prevotella intermedia* have been identified in RA synovial fluid. Ornidazole, levofloxacin, and clarithromycin are used in the treatment of infections caused by anaerobic bacteria. These antibiotics have been shown to be effective against RA. The evidence in this review indicates that oral bacteria directly associate with etiopathogenesis of RA.

Bron

- Ogrendik M.. Rheumatoid arthritis is linked to oral bacteria: etiological association. *Modern Rheumatology* 2009; Jun 24. Epub ahead of print.

Meerwaarde aanvullende mandibulaire blokanesthesie gering?

Kennistoets

Maak een Kennistoets, abonnees kunnen hieronder inloggen.

- [Inloggen](#)

NTVT links

- [Home](#)
- [Agenda](#)
- [Links](#)

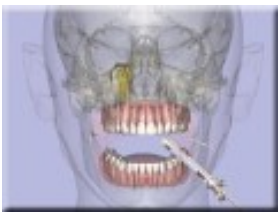
Overige links

- [Banen](#)
- [Boeken](#)
- [Uitgeverij](#)

Reageren?

Uw reacties zijn van harte welkom. Stuur deze naar de [redactie van de nieuwsbrief](#)

(advertenties)

Endodontologie

Het succespercentage van mandibulaire blokanesthesie neemt af wanneer een patiënt een irreversibele pulpitis heeft.

In recent onderzoek onder 48 personen met pijn werd een standaardanesthesie met een mandibulair blok gegeven van 2% lidocaïne met 1:200.000 epinefrine. Een deel van de groep kreeg geen aanvullende infiltratieanesthesie, terwijl 2 andere groepen zowel buccaal als linguaal aanvullend werden verdoofd met 2% articaine of 2% lidocaïne, beide met 1:200.000 epinefrine.

Na 15 minuten werd de endodontische opening geprepareerd en de pijnbeleving geregistreerd. Het succespercentage steeg van 33% (zonder aanvullende anesthesie) naar 67% bij gebruik van 4% articaine met 1:200.000 epinefrine.

Ondanks het statistisch significante verschil, concluderen de onderzoekers dat geen enkele techniek écht succesvol was.

Abstract

Introduction: The success rate of inferior alveolar nerve block (IANB) decreases in patients with irreversible pulpitis. It was hypothesized that supplemental infiltration of lidocaine and articaine may improve the success rates.

Methods: Eighty-four adult volunteers, actively experiencing pain, participated in this prospective, randomized, double-blinded study. All patients received standard IANB of 2% lidocaine with 1:200,000 epinephrine. Twenty-four patients did not receive supplemental infiltrations (control). Thirty patients received supplemental buccal and lingual infiltrations of 2% articaine with 1:200,000 epinephrine, and 30 patients received buccal and lingual infiltrations of 2% lidocaine with 1:200,000 epinephrine at 2 minutes after the IANB. Endodontic access preparation was initiated after 15 minutes of initial IANB. Pain during treatment was recorded by using a Heft Parker visual analog scale. Success was recorded as 'none' or 'mild' pain.

Results: Statistical analysis using nonparametric McNemer tests showed that supplemental buccal and lingual infiltration of 2% lidocaine with 1:200,000 epinephrine or 4% articaine with 1:200,000 epinephrine improved the success rate from 33% to 47% and 67%, respectively. Also the success rate with 4% articaine with 1:200,000 epinephrine was significantly more than 2% lidocaine with 1:200,000 epinephrine ($p < 0.05$).

Conclusions: Although supplemental buccal and lingual infiltrations of 4% articaine or 2% lidocaine increased the success rate of the inferior alveolar nerve block in patients with irreversible pulpitis, none of the techniques provided acceptable success rates.

Bron

- Aggarwal V, Jain A, Kabi D. Anesthetic efficacy of supplemental buccal and lingual infiltrations of articaine and lidocaine after an inferior alveolar nerve block in patients with irreversible pulpitis. *J Endod* 2009; 35: 925-929.

Lees verder voor meer informatie over bijwerkingen van lokale anesthesie: Brand HS, Veldhuis AH te, Baart JA. Ongewenste neveneffecten van lokale anesthesie. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2009; 116: 235-238. <http://www.ntvt.nl/uitgave/maand.asp?uitgave=148>

Elektronische pocketsonde werkt niet nauwkeuriger

Parodontologie

Meting van een pocketdiepte met behulp van een elektronische pocketsonde lijkt nauwkeuriger dan meting met een standaard pocketsonde.

In een literatuuronderzoek werden 37 onderzoeksartikelen die deze vraag behandelen geselecteerd. Uiteindelijk waren slechts 2 onderzoeken geschikt voor inclusie. Op basis van deze artikelen bleek dat er geen significant en/of relevant verschil tussen beide meetmethoden was. De conclusie is niet erg sterk onderbouwd. De auteurs geven aan dat er aanwijzingen zijn dat er geen verschil tussen beide meetmethoden lijkt te zijn bij onbehandelde parodontitis patiënten.

Abstract

Objective: A systematic review of clinical trials has been performed to evaluate the reproducibility of manual (MP) and electronic probes (EP) in the measurement of clinical periodontal attachment level (AL) in untreated periodontitis subjects.

Methods: Systematic electronic (PubMed Medline and Latin American and Caribbean Health Science-LILACS literature databases) and hand searches (English, Spanish and Portuguese languages; search terms 'periodontitis diagnosis', 'clinical attachment level measurements', 'clinical attachment level detection', 'clinical diagnosis of periodontitis', 'manual probe', 'electronic probe', 'periodontitis or periodontal disease or attachment level or clinical attachment level') were performed to identify clinical trials involving CAL measurements, MP and EP in untreated periodontitis subjects.

Quality and external validity were determined for selected studies.

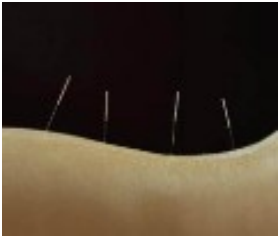
Results: The initial search identified 37 articles. Ten studies met the initial eligibility, but 8 were excluded after thorough analysis. The results from those 2 selected studies showed that the average variance and the absolute mean difference of CAL measurements for both types of probes cannot be considered different.

Conclusion: Based on this systematic review, MP and EP probes showed a tendency to have similar reliability in the measurement of CAL in untreated periodontitis subjects when used by a calibrated examiner. However, this finding is not supported by strong evidence.

Bron

- Silva-Boghossian CM, Amaral CS, Maia LC, Luiz RR, Colombo AP. Manual and electronic probing of the periodontal attachment level in untreated periodontitis: a systematic review. *J Dent* 2008; 36: 651–657.

Lage rugpijn behandelen met acupunctuur of met tandenstoker?

Algemeen medisch

Veel tandartsen kunnen vroeg of laat te maken krijgen met lage rugklachten. In het algemeen is acupunctuur een populaire behandeling bij lage rugpijn. Het gebruik van naalden en penetratie van specifieke huidlocaties zou essentieel zijn.

In een kort artikel op de website van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* wordt nagegaan hoe belangrijk het gebruik hiervan is voor het effect van acupunctuur op lage rugpijn?

In een gerandomiseerd onderzoek werden 638 volwassenen met chronische lage rugpijn verdeeld over 4 groepen: (1) geïndividualiseerde acupunctuur met verschillende prikpunten per patiënt; (2) gestandaardiseerde acupunctuur met 8 bij lage rugpijn gebruikelijke prikpunten per patiënt; (3) gesimuleerde acupunctuur met dezelfde 8 prikpunten, maar dan gestimuleerd met een tandenstoker; (4) gebruikelijke zorg.

Acupunctuurpatiënten ontvingen 10 behandelingen van 20 minuten en waren geblindeerd voor het type behandeling. De primaire uitkomstmaat was ruggerelateerde disfunctie. De behandelingen werden voorgeschreven en uitgevoerd door acupuncturisten met jarenlange ervaring in de traditionele Chinese acupunctuur.

Meer dan 84% van de patiënten maakte de behandeling af. Acht weken na de start van de therapie scoorden de acupunctuurgroepen statistisch en klinisch significant beter dan de groep met gebruikelijke zorg, maar ze verschilden niet onderling. Bij circa 60% van de acupunctuurpatiënten verminderde de ruggerelateerde disfunctie in belangrijke mate, tegenover 39% in de gebruikelijke zorggroep ($p < 0,001$). Na 52 weken was dit

verschil nog significant ($p = 0,02$).

Acupunctuur bij lage rugpijn blijkt niet effectiever dan stimulatie van de huid met een tandenstoker. Beide zijn wel beter dan de gebruikelijke zorg. Of mondzorgverleners nu massaal tandenstokers moeten inslaan, is nog onduidelijk, want helaas ontbrak een controlegroep die evenveel tijd en aandacht kreeg als de acupunctuurgroepen. Uit eerder acupunctuuronderzoek bij patiënten met het prikkelbaredarmsyndroom blijkt dat juist de non-specifieke effecten, zoals de duur van de interactie, empathie en actief luisteren, voor een belangrijk effect zorgen.

Bron

- Hassink-Franke LJA, Hassink RJ. Acupunctuur bij lage rugpijn . . . pak een tandenstoker? *Ned Tijdschr Geneesk* 2009; 153: A850.

Lees verder voor meer informatie: www.ntvg.nl/klinischepraktijk

Onderzoek naar effect van suiker uit limonade op kindergewicht

Nieuws

De Vrije Universiteit (VU) heeft bij de grootste limonadefabriek van Nederland 250.000 blikjes vruchtenlimonade met een speciale samenstelling besteld. De VU wil namelijk onderzoeken wat er gebeurt met kinderen als suiker uit hun frisdrank of limonade wordt weggelaten. Worden ze dan slanker of nemen ze gewoon een koekje of boterham extra? Het onderzoek start 1 december a.s. in Zaandam, Haarlem en Purmerend.

Wetenschappers vermoeden dat suiker uit frisdrank of limonade ongemerkt naar binnenglijdt en dat je er niet minder door gaat eten. Maar dit is bij kinderen nooit aangetoond. Daarom krijgen 300 basisscholieren anderhalf jaar lang elke dag een blikje VU-limonade zonder suiker. Op dezelfde scholen krijgen 300 andere kinderen elke dag eenzelfde blikje, maar dan met suiker. Om de kinderen geen extra suiker te geven, mogen alleen de kinderen meedoen die dagelijks al frisdrank of vruchtensap drinken. Hiervoor in de plaats krijgen zij de VU-limonade. Wie wat krijgt, blijft geheim, óók voor de onderzoekers. Aan de blikjes is niet te zien wat er in zit. De code wordt pas verbroken in 2011, wanneer alle kinderen voor de laatste keer zijn gewogen.

Bron

- Persbericht Vrije Universiteit Amsterdam, 24 augustus 2009.

In Iran hebben onderzoekers van de Isfahan University of Medical Sciences al een suggestie gedaan voor een gebitsvriendelijke frisdrank. In een recente publicatie in *Medical Hypotheses* stellen zij dat deze frisdrank in ieder geval de volgende bestanddelen en eigenschappen moet bevatten: fluoride, caseïne, xylitol, thee polyphenolen en cranberryextract, suikervrij, met een pH van ongeveer 5,5. Zolang deze frisdrank nog niet op de markt is, voldoen water, thee, koffie en zuivelproducten (zonder toevoegingen) heel goed.

Abstract

Most soft drinks contain high concentration of simple carbohydrates and have a pH of 3 or even lower. Therefore, they are harmful for tooth structure. A tooth friendly soft drink (TFSD) should have the following characteristics and elements; fluoride (approximately 1 ppm), casein phosphopeptide–amorphous calcium phosphate (2%), xylitol (4–6 g/serving), tea polyphenols (2–4 mg/ml), cranberry extract (250 mg/ml of the flavonoids quercetin and myricetin), sugar free, pH close to 5.5 and super oxygenation (240,000 ppm) vs. carbonation. TFSD can be packaged in a container which gaseous oxygen is dissolved in a liquid in the form of bubbles. However, looking at opportunities for so-called sophisticated soft drinks, TFSD will be an example for a functional and health oriented soft drink.

Bron

- Kolahi J, Fazilati M, Kadivar M. Towards tooth friendly soft drinks. *Med Hypotheses*

Mondchirurgie in de algemene praktijk

Nieuwe boeken

Tandartsen vervullen steeds vaker de rol van mondarts. Terwijl een deel van het 'routineuze' werk aan mondverzorgers en mondhygiënisten wordt gedelegeerd, houdt de mondarts zich steeds vaker bezig met complexe gevallen en mondchirurgie. Deze ontwikkeling is ook zichtbaar in het onderwijs, waarin mondziekten en kaakchirurgie een belangrijkere positie hebben ingenomen.

De uitgave 'Mondchirurgie voor tandartsen' speelt in op deze ontwikkeling. Deze langverwachte geheel herziene druk dient als leidraad voor de tandarts-algemeen practicus die zich (meer) wil toeleggen op mondchirurgie.

Het boek gaat uitgebreid in op de anamnese van de patiënt en op ziekten en afwijkingen die van invloed kunnen zijn op het behandelplan. Verder geeft het met behulp van kleurenfoto's en stapsgewijze instructies een duidelijk overzicht van de chirurgische tandtechnieken die in de algemene tandartspraktijk kunnen worden uitgevoerd.

Stoelinga PJW, Brouns JJA, Merckx MAW. Mondchirurgie voor tandartsen. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2009. (Bron: Persbericht Bohn Stafleu van Loghum).

Aanbevelingen vaccinatie Mexicaanse griep geactualiseerd

Nieuws

Naar aanleiding van een advies van de Gezondheidsraad doet het RIVM een aanbeveling wie gevaccineerd moet worden tegen het nieuwe influenza A(H1N1)-virus, ofwel Mexicaanse griep. Een algehele vaccinatie van de Nederlandse bevolking is niet aan de orde. Wel wordt aanbevolen de volgende groepen te vaccineren:

1. Alle personen die ook voor de jaarlijkse seizoensgriep in aanmerking komen, en alle gezonde 60-plussers.
2. Zwangere vrouwen uit een medische risicogroep, maar alleen tijdens het 2e en 3e trimester van de zwangerschap.
3. Personeel in de gezondheidszorg met (mogelijk) direct contact met patiënten uit de risicogroepen.
4. Gezinsleden en mantelzorgers van mensen met een zéér hoog risico op ernstige ziekte en sterfte door griep.

Gezien het milde verloop wordt de Mexicaanse griep verder behandeld als een gewone seizoensgriep. Op de website van het RIVM is een publieksinformatienummer

te vinden, evenals informatie voor artsen. Op deze site staat ook een kaart met de risicogebieden in Nederland.

Om de ontwikkelingen rond de Mexicaanse griep de komende maanden te kunnen volgen verdient het aanbeveling regelmatig de speciale sectie over dit onderwerp op de website van het RIVM te raadplegen: <http://www.rivm.nl/cib/themas/nieuwe-influenza/index.jsp>

Internetforum over tandheeskundige materialen en technieken

Webbespreking

Een mondzorgverlener die de vakliteratuur bijhoudt, vakbeurzen en open dagen van bedrijven bezoekt, is zich er meestal heel goed van bewust dat er een eindeloos aanbod is van nieuwe materialen en producten die voor het dagelijks werk als innovatief en onmisbaar worden aanbevolen.

Voor een goede beoordeling van al die aanbevelingen kan men te rade gaan bij collega-mondzorgverleners of bijvoorbeeld bij de informatie die wordt geboden in de rubriek 'Excerpten' in het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheeskunde*.

In de Verenigde Staten van Amerika maken mondzorgverleners hiervoor druk gebruik van internet. Er zijn talloze fora over allerlei vakgebieden met deskundige informatie over tandheeskundige materialen en technieken.

Temidden van al die fora onderscheidt 'DDS Gadget dental technology' zich kwalitatief, omdat het veel actueel nieuws biedt dat door een redactie is gemodereerd (vooraf gescreend op niet ter zake doende commentaren). Het forum besteedt bovendien uitgebreid aandacht aan actuele innovaties ('Hot Topics') en voorziet ook in redactionele aanbevelingen ('Editor Picks').

Door het grote aantal deelnemers wordt er voor bijna elke tandheeskundige discipline informatie aangeboden. Het is verbazingwekkend hoeveel onderwerpen hier worden bediscussieerd.

Een bezoeker is vrij om wel of niet te participeren, maar kan in ieder geval zijn voordeel doen met de nodige waardevolle tips. Via een elektronisch formulier kan men heel gemakkelijk vragen stellen, die snel en adequaat worden beantwoord.

Bij een bezoek aan dit forum moet men zich wel realiseren dat praktijkomstandigheden kunnen verschillen en een (enthousiaste) beoordeling van product of techniek niet altijd wetenschappelijk onderbouwd is.

Wilt u meer informatie? Gebruik dan de link: <http://www.ddsgadget.com/ddsgadgetwp/>

Agenda uitgelicht

Op 5 februari 2010 zal in de RAI in Amsterdam het congres ENDO2010 plaatsvinden. Tijdens het congres komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Pijnvrije endodontie
- Het 4e, 5e en 6e kanaal
- Endo- en CT-Scan
- Perforaties
- Revisies als basis voor restauraties
- Restaureren van endodontisch behandelde gebitselementen
- Obliteraties
- Afgebroken instrumenten

Geïnteresseerd? Kijk voor meer informatie op: www.bureaukalker.nl/endo2010

Heeft u nieuws of praktijktips?

Redactioneel

Wilt u reageren op deze NTvT-Nieuwsbrief? Heeft u interessant wetenschapsnieuws of goede praktijktips voor uw collega's? Stuur uw reactie per e-mail naar de [redacteur van de Nieuwsbrief!](#) Uw reacties, aanvullingen en opmerkingen bieden ons de mogelijkheid om deze digitale nieuwsbrief van het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* prikkelend en actueel te houden!

Stelling

U kunt hier reageren op de volgende stelling.

“De tandartspraktijken in Nederland zijn terdege voorbereid op de komst van de Mexicaanse griep”

Plaats hier eventueel uw opmerking...

EENS | ONEENS | WEET NIET

[verstuur stelling »](#)

Wilt u zich afmelden voor deze nieuwsbrief, klik dan [hier](#).
Onze voorwaarden vindt u in de [disclaimer](#).